

Svojanov 27. 2. 2015

Zpráva o činnosti příspěvkové organizace Hrad Svojanov v roce 2014

Zhodnocení plnění úkolů a činností organizace

Činnost příspěvkové organizace Hrad Svojanov je stanovena zřizovací listinou, která byla aktualizována 1. 10. 2009. Hlavním účelem činnosti příspěvkové organizace je pečovat o kulturně historické dědictví významné stavební památky a vytvářet podmínky pro aktivní odpočinek a kulturně společenské využití historického prostředí co nejširším spektrem návštěvníků.

Činnost organizace byla v roce 2014 velmi rozmanitá. Díky dokončení rozsáhlé rekonstrukce celého objektu hradu během předešlého roku a díky značné propagaci hradu, byla sezóna nejúspěšnější za celou existenci organizace. Hrad byl pro veřejnost otevřen od 1. března do 14. prosince.

Zájem o prohlídku hradu byl velký. Za celý rok 2014 si jeho prostory prohlédlo 51 541 návštěvníků. Hrad se stal i vyhledávaným objektem ke konání nejrůznějších soukromých akcí. Největším lákadlem se však staly ke konci sezóny noční oživené prohlídky, které musely být pro veliký zájem návštěvníků hrány celkem šestkrát během jediného večera.

I v roce 2014 se hrad stal vyhledávaným místem nejen veřejnosti, ale rovněž významných politických osobností. V pátek 16. května na hrad zavítala

poslankyně Evropského parlamentu Zuzana Brzobohatá, aby zhodnotila rekonstrukci provedenou zčásti právě z evropských dotací. Jako místo prvního dílu natáčeného pořadu „Na kávu s hejtmanem“ si hrad Svojanov vybral hejtman Pardubického kraje Martin Netolický. A na neoficiální návštěvu hradu v červenci zavítal a prohlídku absolvoval se svou rodinou dokonce premiér České republiky Bohuslav Sobotka.

Přestože celková rekonstrukce hradu byla dokončena již roku 2013, během roku 2014 probíhaly nadále významné stavební a další řemeslné práce. V budově čp. 122, součásti bývalého poplužního dvora v areálu předhradí, byly obnoveny omítky a výplně okenních a dveřních otvorů. Jednalo se o největší stavební akci roku 2014. Do výklenku hlavního průčelí této stavby byla v závěru prací vsazena soška Panny Marie Lurdské, která byla v prosinci i vysvěcena. Na renesančním paláci byla v první etapě obnovena sgrafitová psaníčka dle dochované dokumentace z 2. poloviny 20. století. Druhá etapa obnovy sgrafit bude probíhat hned na jaře roku 2015. Uvnitř empírového paláce v hradní kuchyni byla dle dochovaných zpráv obnovena pec, v níž se bude péct chléb, který bude podáván návštěvníkům během předem určených prohlídek. Dolní nádvoří hradu bylo uzavřeno novými kovanými branami, vnitřní hradby a schodiště pak doplnila kovaná madla.

Hrad v letní sezóně ozdobily nové zeleno-bílé prapory a prostory expozic byly doplněny o řadu nových exponátů – dobové panenky v dámském salónku, empírové šaty v dámské ložnici, lovecké trofeje na pavlači empírové vstupní budovy a v neposlední řadě nové postavy z pověstí hradu, které prokazatelně na hradě během svého života pobývaly.

V průběhu sezóny proběhla řada kulturních akcí na horním nádvoří, asi největší úspěch měly jako obvykle Královské slavnosti.

Ve dnech 19. – 20. dubna proběhla první větší akce roku 2014 – Velikonoce na hradě. Program lákal mimo samotné prohlídky interiérů hradu s tradiční velikonoční výzdobou zejména na vystoupení kejklíře, šermířů a dobové hudby. 10. – 11. května se pořádal Hradní jarmark, představující tradiční řemesla a řemeslné výrobky. Součástí doprovodného programu byly i dobové tance, historická hudba či šerm. Ve dnech 5. – 6. července proběhly Královské slavnosti na Svojanově. Tato akce návštěvníky přenesla do období raného středověku, součástí programu byl i příjezd královské družiny

Přemysla Otakara II. a jeho ženy Kunhuty na koních na hlavní nádvoří hradu. Již 6. ročník Festivalu akustické hudby se konal v sobotu 19. července. Divadelní pouť proběhla ve dnech 2. – 3. srpna. 24. ročník festivalu představil nejrůznější divadelní soubory, vyvrcholením programu bylo nejen tradičně oblíbené vystoupení Jana Přeučila a Evy Hruškové, ale i sobotní večerní program s představeními Dívčí válka a Strašidlo Cantervillské. Ve dnech 23. – 24. srpna byla pořádána Třicetiletá válka na Svojanově. Akce s největším počtem účinkujících představila volné potyčky i hromadné bitvy vztahující se k danému období. 20. – 21. září se konaly Slavnosti lovu s bohatým programem představujícím oblíbenou zábavu šlechty především v 19. století. 18. října se konaly již zmíněné noční prohlídky. Netradiční prohlídky s hranými scénami za nočního osvětlení představily příběh posledního soukromého majitele hradu Antonína Haascheho. Jako poslední kulturní akce byl pořádán Hradní advent ve dnech 29. listopadu – 14. prosince. Hradní interiéry dostaly opět tradiční vánoční výzdobu a adventní čas byl každou sobotu zpestřen o další samostatnou akci. V sobotu 29. listopadu se uskutečnilo slavnostní vysvěcení kříže a zvonu na zvonici v místě bývalé hradní kaple sv. Kateřiny. V sobotu 6. prosince si všichni návštěvníci hradu mohli ozdobit svůj perníček, který si pak na památku odnesli domů. A v sobotu 13. prosince proběhl v horním sále domu zbrojnošů adventní koncert v podání pěveckého sboru Dalibor ze Svitav. Ještě před zahájením samotného koncertu byli vyhlášeni vítězové soutěže o nejhezčí podzimní fotografii hradu, jež proběhla vůbec poprvé. Do soutěže se mohl přihlásit každý občan, který v roce 2014 vyfotografoval hrad, část hradu či nějakou momentku pořízenou na hradě v podzimním období. Vítěz v kategorii veřejnosti i odborné poroty si pak odnesl poukaz na víkendové ubytování pro 2 osoby včetně stravy.

K propagaci hradu sloužila neustálá reklamní kampaň v podobě novinových článků a dalších propagačních aktivit na internetu. Během sezóny byly spuštěny zcela přepracované webové stránky hradu a byla vytvořena nová propagační stránka na sociální síti Facebook, která během několika měsíců získala značnou oblíbenost a popularitu. Na propagaci Svojanova se nemalou mírou podílely i reklamní roll-upy vystavené na Mistrovství světa v požárním sportu konaném v červenci ve Svitavách. Hrad Svojanov se dokonce stal jedním z pěti hostujících míst, kam zahraniční hosté a delegáti např. až z Koreje zavítali. Mohli si tak projít celý hrad a poté pro ně bylo nachystáno bohaté občerstvení v dolním sále domu zbrojnošů.

Nedílnou součástí činnosti organizace jsou i pronájmy historických prostor hradu, zejména dolního sálu domu zbrojnošů a loveckého salonku v severovýchodní baště, pro konání společenských a komerčních akcí. Tak zde proběhlo zejména několik firemních akcí, kde veškeré gastronomické služby zajišťovala provozovatelka hradní restaurace Světlana Konečná. Největší firemní akcí však byla ta, kterou 5. září pořádala firma Fibertex Svitavy pro své zaměstnance. Oslavy se zúčastnily na čtyři stovky zaměstnanců a jejich příbuzných. Firma pro ně připravila bohatý kulturní program, který mj. komentoval moderátor a zpěvák Aleš Lehký. Na závěr byl nad hradbami spuštěn asi desetiminutový ohňostroj, který se stal atrakcí i pro obyvatele městyse Svojanova a nedalekých obcí. Zorganizovat akci bylo o to náročnější, že se během ní ještě konal tradiční dojezd cyklistických závodníků do brány hradu, kteří měli v předhradí svůj další doprovodný program s pohoštěním.

Roku 2014 hrad Svojanov zahájil plný návštěvnický provoz bez jakýchkoliv omezení stavebními pracemi. Zájem veřejnosti o obnovený památkový objekt byl velký, což vedlo k razantnímu zvýšení jeho návštěvnosti.

Vzájemná spolupráce s ostatními příspěvkovými organizacemi města Poličky

Příspěvková organizace Hrad Svojanov v roce 2014 spolupracovala zejména s Městským muzeem a galerií Polička a s organizací Tylův dům.

Spolupráce s Městským muzeem a galerií Polička spočívá především v dlouhodobé zápůjčce souboru historického nábytku, který je instalován v prostorách expozic hradního paláce a souboru historických klasicistních dveří a vrat, umístěného v sále domu zbrojnošů. Naopak organizace Hrad Svojanov poskytuje muzeu prostory k deponování souboru méně hodnotných historických dveří. Obě organizace spolupracují také v oblasti propagace. V roce 2014 pokračoval systém vzájemných slev pro návštěvníky obou organizací, kdy po zakoupení vstupenky na hradě Svojanov mohou uplatnit vstup zdarma na výstavu v muzeu a naopak po návštěvě muzea mohou uplatnit slevu na vstupné na prohlídku hradu.

S organizací Tylův dům probíhá spolupráce na úrovni vzájemné propagace.

Mimořádné a jednorázové úkoly či problémové oblasti plněné v daném roce organizací

Problémovou oblastí bylo opět po celý rok uplatňování reklamací generálnímu dodavateli obnovy hradu společnosti PLS s r. o. Po ukončení rekonstrukce se začaly objevovat četné závady související s nekvalitním provedením prací ze strany dodavatele. Komunikace za účasti a výrazné pomoci zástupců zřizovatele se zástupci společnosti je velmi problematická a většinou i bez výsledků. Přes četné sliby ze strany dodavatele byly opravy závad neustále odkládány. Pouze v jarním období byly provedeny dílčí opravy omítek empírového paláce a domu zbrojnošů. Spousta vadně provedených prvků ale přetrvává, např. kopie kamenných váz na hlavním schodišti do paláce, závady na fasádě paláce, vadné nátěry oken, mříží a zábradlí či v neposlední řadě opadávající omítky domu zbrojnošů a budovy čp. 46.

V průběhu roku řešila organizace problémy s dožívající počítačovou sítí a pokrytím provozních a ubytovacích prostor signálem Wi-Fi. Problém byl vyřešen v závěru roku, kdy vzhledem k vysokým tržbám za vstupné bylo provedeno zcela nové zasíťování objektu. S tím souvisela i problematika ostrahy objektu, kdy zejména venkovnímu areálu chyběl monitorovací systém. Nový kamerový systém byl pořízen rovněž v závěru roku a hrad Svojanov se tímto přiblížil k úrovni vybavení obdobným památkovým objektům ve vlastnictví státu. Do budoucna organizace plánuje zavedení on-line kamerového přenosu na webové stránky objektu.

Další problémovou oblastí provozu hradu byla spolupráce s jedním ze zaměstnanců hradu, který dokonce znemožnil přístup správy hradu na profilovou stránku na sociální síti Facebook. Vzhledem k tomu musela vzniknout úplně nová profilová stránka. Ta si ale rychle našla své příznivce, také díky časté aktualizaci informací o dění na hradě. S dotyčným zaměstnancem byl po vzájemné dohodě ke konci července rozvázan pracovní poměr.

Problémovou oblastí provozně technického charakteru stále zůstává příjezdová komunikace ke hradu. Příjezdová komunikace je vlastnictvím městyse Svojanova. V současné době je v havarijním stavu. Asfaltový povrch vykazuje četné výmoly a trhliny, ohrazení směrem do stráně je nefunkční a z podstatné části spadené. V roce 2014 městys Svojanov neinvestoval

žádné prostředky do údržby komunikace. Nejnutnější opravy proběhly v režii města Poličky. Pro zajištění bezpečného příjezdu ke hradu je však zapotřebí provedení zásadní obnovy celé komunikace a s ní souvisejících prvků. Městysi Svojanov bylo již roku 2013 nabídnuto bezplatné převedení cesty do vlastnictví města Poličky s předpokladem, že za pomoci dotací by bylo možné cestu obnovit. Zastupitelstvo městyse na toto řešení nereflektovalo. Současný stav komunikace poškozují město Poličku, majitele obnoveného hradu Svojanova, ke kterému je veden tak nedůstojný příjezd. Dalším problémem je zimní údržba komunikace, kterou zajišťuje ve vlastní režii organizace Hrad Svojanov. Zařízení k tomu sloužící, malotraktor zn. Yukon, je po mnoha letech provozu ve velmi nevyhovujícím technickém stavu, organizace do jeho oprav každoročně vynakládá nemalé finanční prostředky. Je tedy velmi náročné příjezdovou komunikaci udržet vždy v průjezdném stavu.

V posledních letech se městysi Svojanov přestal starat i o tzv. Granátovou cestu, která vede pod hradbami z hradu směrem do městečka. Jedná se o velmi oblíbenou cestu jak mobilních, tak pěších turistů nejen pro možnost najít si a odnést jako suvenýr svojanovský granát. Cestu využívají ale i zaměstnanci hradu. Ať ti, kteří na hradě bydlí a musí se občas dostat alespoň do obchodu, nebo ti, kteří na hrad dojíždějí a cestu využívají jako spojnicí mezi autobusem a zaměstnáním. Nejen, že cesta není udržována ani vyčištěna, ale časté deště vymlely koryto, kterým se nedá příliš chodit. Ve večerních hodinách není rozsvíceno pouliční osvětlení, a tím se stala cesta především v zimním období velmi nebezpečná s možností úrazů. Z laviček, které cestu lemovaly, zbyla pouhá torza.

Výsledky všech provedených kontrol v organizaci a případná opatření k nápravě

V organizaci je zaveden vnitřní kontrolní systém ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění. K nakládání s prostředky organizace je odpovědný ředitel organizace jako příkazce operací. Za správu rozpočtu organizace je odpovědný účetní organizace jako správce rozpočtu. Za vedení účetnictví organizace je odpovědný účetní organizace jako hlavní účetní.

Dne 2. 6. 2014 byla provedena Krajskou hygienickou stanicí Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích kontrola odebraných vzorků pitné vody. Kontrolou bylo zjištěno, že pitná voda v areálu hradu obsahuje překročené

množství koliformních bakterií. Byla nařízena náprava situace, ke které došlo ve spolupráci s Vodovody Litomyšl spol. s r. o.

Dne 18. 7. 2014 proběhla v pokladně a prodejně suvenýrů kontrola České obchodní inspekce. Kontrola byla zaměřena na dodržování zákona č. 634/1992 Sb. v platném znění. Byla provedena kontrola správnosti účtování služeb a zboží, dokladu o zakoupení služeb a výrobku. Dále byla provedena kontrola ceny vstupného pro cizince včetně možnosti výkladu. Kontrolou nebylo zjištěno žádné porušení.

Ve dnech 16. 7. 2014 – 9. 12. 2014 proběhla veřejnosprávní kontrola hospodaření příspěvkové organizace. Kontrolu provedl Městský úřad Polička, odbor finanční a plánovací, úsek rozpočtu a kontroly. Předmětem kontroly byla správnost, šetrnost, efektivnost a nezbytnost uskutečněných nákladů, dodržování ustanovení statutárních dokumentů a pokynů zřizovatele, systém účetní evidence a správnost účetních postupů. Kontrolou hospodaření v hlavní a doplňkové činnosti nebylo zjištěno porušení ustanovení zřizovací listiny. Předložené účetnictví dobře vypovídalo o hospodaření organizace. Vlastní účtování předložených a kontrolovaných účetních dokladů v daném účetním období neobsahovalo závažná pochybení, jako jsou porušení rozpočtové kázně nebo nehospodárné vynakládání veřejných prostředků. Pro dokončení kontroly bylo nezbytné doplnění podkladů ke všem účtovaným částkám, zejména interním dokladům a provedení oprav v účtování majetku. Veškeré zjištěné nedostatky byly napraveny v průběhu kontroly nebo byly odstraněny v souvislosti se zavedením nového účetního programu Fenix.

Další finanční kontroly ze strany zřizovatele nebo jiných subjektů v organizaci Hrad Svojanov v roce 2014 neproběhly.

Získané granty, případně jiné aktivně zajištěné příjmy organizace

V roce 2014 byly získány granty či jiné příspěvky na obnovu jednotlivých částí hradu a na pořádání kulturních akcí.

Hrad Svojanov byl opět zařazen do Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury ČR. Z tohoto programu obdržel zřizovatel dotaci ve výši 550 000,- Kč na obnovu fasády a výplní okenních a dveřních otvorů budovy čp. 122 v areálu bývalého poplužního dvora v předhradí hradu Svojanov.

Od Pardubického kraje byl získán následující grant:

Grant z programu Podpory kulturních aktivit na rok 2014 ve výši 10 000,- Kč na propagaci, honoráře a technické zabezpečení Divadelní poutě na hradě Svojanov 2014.

Zhodnocení návštěvnosti či jiného ukazatele dle charakteru činnosti meziročně (nejméně tři roky zpětně)

Návštěvnost hradu Svojanova v roce 2014 byla vyšší oproti předchozím rokům. Prostory hradu si prohlédlo 51 541 návštěvníků. V areálu hradu proběhlo 28 svatebních obřadů. V penzionu bylo ubytováno 1484 osob.

Rok	Počet návštěvníků
2012	39 536
2013	41 985
2014	51 541
Rok	Počet ubytovaných osob
2012	1 228
2013	1 151
2014	1 484

Rok	Počet svatebních obřadů
2012	21
2013	22
2014	28

Zhodnocení úsporných opatření přijatých k udržení vyrovnaného hospodaření organizace

Vzhledem k příznivě se vyvíjejícímu zájmu o hrad Svojanov ze strany veřejnosti nebylo nutné činit výrazná opatření k udržení vyrovnaného hospodaření. V roce 2014 zůstala zachována cenová úroveň vstupného i ubytování shodná s rokem 2013. Již ve čtvrté sezóně bylo příjmem rovněž parkovné, vybírané na parkovišti v areálu hradu. Vzhledem ke zpoplatněnému provozu parkoviště organizace v roce 2014 získala příjem ve výši 167 tis. korun. A to za minimálních nákladů na personál. O víkendech a prázdninových měsících provoz parkoviště zajišťovala osoba, která si odpracovávala veřejně prospěšné práce a organizace Hrad Svojanov za ni nesla nulové náklady. Po odpracování trestu byl provoz zajištěn brigádníky. V okrajových měsících bylo parkovné vybíráno přímo v pokladně hradu.

Výrazným úsporným opatřením bylo získání dotace Úřadu práce, kdy budou po dobu 12 měsíců jednomu nově přijatému zaměstnanci z převážné části dotovány mzdové náklady.

Hrad Svojanov díky vysoké návštěvnosti a tím i zvýšeným tržbám mohl řadu svých potřeb řešit vlastními finančními zdroji. Za všechny uveďme především opravu psaníčkových sgrafit na renesančním paláci, vybudování historické pece v kuchyni empírového paláce a pořízení tzv. schodolezu, díky němuž se interiéry hradu stanou přístupné i handicapovaným spoluobčanům.

Plány a vize organizace na budoucí období a návrh na jejich realizace

Pro rok 2015 jsou podány žádosti o dotace na další akce. Pardubický kraj byl požádán o poskytnutí grantů na podporu Divadelní pouti 2015 a na opravu povrchů cest a dolního nádvoří v areálu hradu. Na Ministerstvu kultury České republiky je podána žádost o dotaci z Programu záchrany architektonického dědictví na akci dokončení obnovy vnějšího hradebního opevnění. Na Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky je podána žádost o dotaci z Programu cestování dostupné všem na instalaci nových potřebných systémů a doplňků vedoucích k plnohodnotnému zpřístupnění objektu neslyšícím a nevidomým spoluobčanům.

V následujících letech je velmi významným cílem dokončení obnovy předhradí hradu. Soubor budov tohoto architektonického celku byl v havarijním stavu, částečně na samém okraji životnosti. Zejména budova čp. 46 částečně postrádala střechu a vlivem vlhkosti se uvnitř propadly klenby. Předhradí tvořilo velmi nedůstojný přístup k hradu. Dodnes se tyto prostory změnily k nepoznání. V roce 2007 získala budova čp. 46 zcela novou střechu, v roce 2010 prošla celkovou obnovou budova čp. 2, kde je nyní situována pokladna a provozní prostory správy hradu. V roce 2011 byla vybudována nová odpočinková zóna v areálu předhradí a současně byla staticky zajištěna budova čp. 46, přitom byly dostavěny klenby vnitřních prostor. Roku 2012 došlo k obnově vnějšího pláště téže budovy. V roce 2013 byla obnovena střecha budovy čp. 122. Na stejné budově byla roku 2014 dokončena oprava fasády, oken a dveří. V následujících letech zbývá zpevnit a opravit vnější systém hradeb, což by mělo probíhat minimálně ve dvou etapách – hradby propojující předhradí s hradem na severozápadní a na severovýchodní straně. Vzhledem k celkové koncepci obnovy hradu je velmi žádoucí také tyto části nejen zajistit, ale i upravit do podoby z 2. poloviny 19. století.

Do budoucna bude velmi žádoucí obnovit též část vnitřních prostor budovy čp. 46, které nyní slouží jako sklady, ale jsou velmi působivého vzhledu. Tyto prostory mohou být využity jako unikátní galerie barokních plastik z Mariánského sloupu v Poličce, které po restaurování již nebudou moci být navráceny na původní místo.

Dalším úkolem blízké budoucnosti je dokončení obnovy hradního penzionu. Na rekonstrukci a nové vybavení čekají poslední tři pokoje, nyní turistické pokoje č. 8 - 10.

Připravovaný program na rok 2015:

Hrad bude veřejnosti otevřen od 28. února do 13. prosince.

Kulturní program v roce 2015 bude tradičně bohatý. Zachovány zůstanou tradiční akce, program bude obohacen i o akce nové. Provozovatelka restaurace plánuje opět po dobu akcí nabídku tematických gastronomických specialit.

V rámci Svojanovského léta 2015 budou konány následující kulturní akce:

Jarní slavnosti ve dnech 18. – 19. dubna: Jarní zvyky, šerm, dobová hudba, kejklíři atd. Prohlídka hradu s tradiční velikonoční a jarní výzdobou. Tržiště.

Hradní jarmark ve dnech 9. – 10. května: Tradiční jarmark s dobovými řemesly. Doprovodný program na horním nádvoří.

Noční prohlídka dne 23. května: Večerní prohlídka hradu oživené hraným příběhem z doby královny Kunhuty.

Noční prohlídka dne 20. června: Večerní prohlídka hradu oživené hraným příběhem z doby posledního soukromého majitele Antonína Haascheho.

Královské slavnosti ve dnech 4. – 5. července: Akce určená zejména rodinám s dětmi. Formou tradičních hradních slavností budou probíhat představení kouzelníka, kejklíře, ukázky historických tanců a historického šermu. Nedílnou součástí je příjezd družiny krále Přemysla Otakara II. na hrad.

Festival akustické hudby dne 18. července – již šestý ročník festivalu, představující netradiční hudební žánr klasické country a folk neozvučené hudby.

Divadelní pouť ve dnech 1. – 2. srpna: Divadelní pouť je tradiční akcí, která se každoročně pořádá v historickém prostředí hradu Svojanova. V roce 2015

se bude jednat již o jubilejní 25. ročník. Smyslem akce je předvést co nejširší veřejnosti umělecké aktivity rozmanitého spektra zúčastněných umělců a uměleckých souborů a přispět k zachování tradic divadelní kultury. Po oba víkendové dny budou probíhat vystoupení divadelních souborů na horním nádvoří hradu. Připravujeme i večerní program. V prostorách hradního areálu vznikne rovněž stylové tržiště s ukázkami řemesel a výtvarnými dílnami pro děti.

Třicetiletá válka na Svojanově ve dnech 15. – 16. srpna: Jednotlivá vystoupení několika skupin věnujících se tomuto období, hromadná bitva, dobývání hradu, celodenní oživení hradu, volné potyčky...

Festival Polička 555: V sobotu 22. srpna organizace Hrad Svojanov zajišťuje historický program u příležitosti výročí 750 let města Poličky. Tento program je součástí festivalu 555 a proběhne na Palackého náměstí a v parku u hradeb v Poličce.

Svatováclavské slavnosti ve dnech 26. – 27. září: Netradiční hradní slavnost připomínající oblíbené zábavy panstva v 19. století. Zvěřinová kuchyně v hradní restauraci.

Noční prohlídky dne 3. října: Večerní prohlídky hradu oživené hraným příběhem z doby královny Kunhuty.

Noční prohlídky dne 14. listopadu: Večerní prohlídky hradu oživené hraným příběhem z doby posledního soukromého majitele Antonína Haascheho.

Hradní advent ve dnech 28. listopadu – 13. prosince: Prohlídky hradu s tradiční vánoční výzdobou doplněné výkladem o starých adventních a vánočních zvycích. Adventní koncert v domě zbrojnošů.

Miloš Dempír, DiS.

Hrad Svojanov, příspěvková organizace města Poličky

Ředitel